

Hvidkildeserien - slutrapportering over 3 proveniensforsøg i nordmannsgran

Af Ole K. Hansen, Skov & Landskab (FSL) og Kaj Østergård, Dansk Juletræsdyrkerforening

Ved FSL blev der i 1999 foretaget en slutrapportering over en ældre forsøgsserie - Hvidkildeserien - anlagt i årene 1986-1989. Denne artikel opridser baggrunden for forsøgsserien og giver en kort omtale af resultaterne.

Baggrund

Forsøgsserien er oprindeligt anlagt i regi af Dansk Skovforenings Pyntegrøntsektion i samarbejde med Statsskovenes Planteavlstation. Senere er arbejdet med forsøgs-serien overgået til FSL. I alt tre lokaliteter indgår - Hvidkilde, Clausholm og Bidstrup Skovdistrikter.

Formålet med forsøgs-serien er at afprøve forskellige tyrkiske proveniensers egnethed til juletræsproduktion i Danmark og sammenligne dette med kendte georgiske

proveniensers. Dette skal ses i lyset af, at der i midten af 1980'erne var omfattende problemer med at skaffe frø fra de eftertragtede områder i det daværende Sovjetunionen. Denne tilstand havde eksisteret i årevis og medført betydelige import af tyrkisk frø (Larsen et al. 1984).

Problemer med forsøgsmetodikken

I forsøgene indgår syv tyrkiske proveniensers sammen med tre georgiske og en dansk. Forsøgene er anlagt over en 4-årig periode på grund af vanskeligheder med fremskaffelse af forsøgs materiale. Nogle proveniensers er plantet i flere plantningsår, og der er således i alt 14 plantepartier.

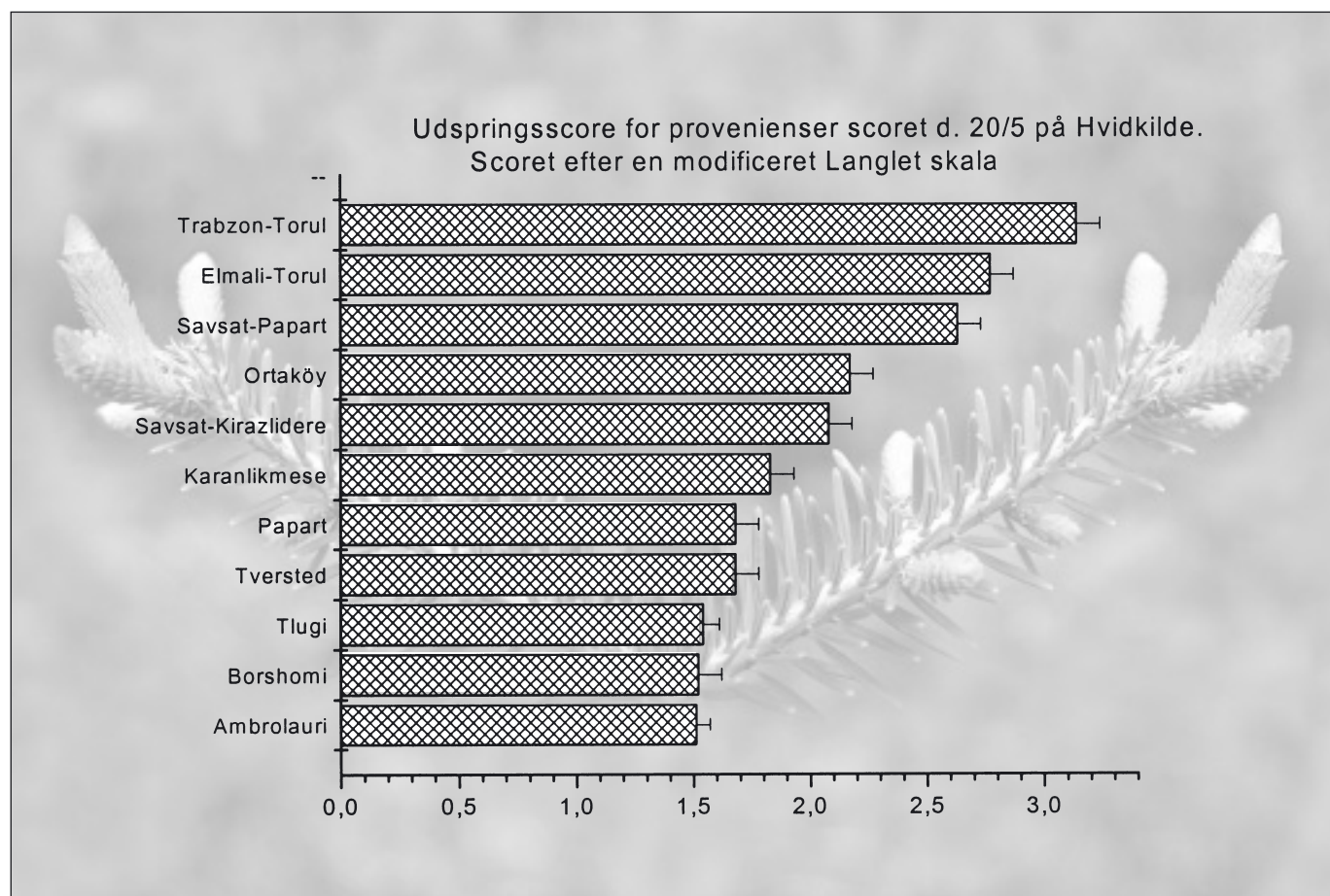
Anlægsperioden er ud fra en forsøgsteknisk vinkel ikke særlig optimalt, idet proveniensers plantet i forskellige år ikke vil have haft de

samme vækstvilkår. Med andre ord, effekten af planteår kan ikke adskilles fra effekten af proveniensers, og gør det dermed meget svært at slutte noget endegyldigt fra forsøgene, udspring dog undtaget.

Med baggrund i ovennævnte bør de enkelte proveniensers juletræsudbytter kun sammenlignes inden for samme plantningsår. Ulempen ved dette er, at datamaterialet bliver spinkelt på grund af de få antal observationer indenfor hvert år, samt at direkte sammenligninger mellem alle proveniensers ikke er mulig.

De vigtigste resultater

Udspringsbedømmelse viste, at de tyrkiske proveniensers, som forventet, havde tidligste udspringstidspunkt efterfulgt af den danske proveniens fra Tversted. De tre georgiske proveniensers sprang senest ud på næsten

Figur 1: Udspringsbedømmelse i Hvidkildeforsøget 20/5 efter en modificeret Langlet skala, hvor en høj værdi viser et tidligt udspring. Linierne i enden af den enkelte blok angiver standardafvigelsen på estimaterne.

samme tidspunkt. Blandt de syv tyrkiske proveniensers udspring var der betydelig variation, senest var proveniensen Papart, der lå på niveau omkring eller lidt over Tversted, mens de to tidligst udspringende var Trabzon-Torul og Elmali-Torul. De to sidstnævnte stammer fra artens vestlige udbredelsesområde i Tyrkiet. Udspringsbedømmelse fra Hvidkildforsøget fremgår af figur 1.

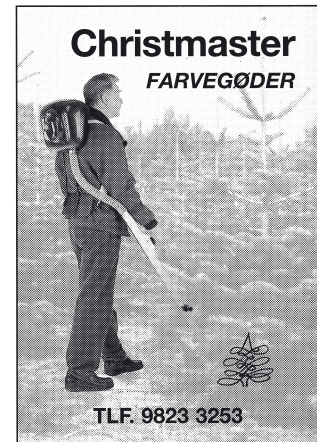
En samlet entydig konklusion på forsøgs-serien angående juletræskvalitet er det ikke mulig at give på grund af de tidligere beskrevne statistiske problemer. Alt i alt synes to af de tyrkiske provenienser at kunne være interessante i Danmark, nemlig Papart og Trabzon-Torul; dog med det forbehold at kvaliteten nok er mere afgørende i dag end for blot 4-5 år siden, hvilket ikke kommer de to provenienser til gode.

Afrunding

Da Hvidkilde forsøgs-serien blev anlagt var verdenssituationen en anden end i dag. Frøforsyningen fra Georgien er blevet bedre, og samtidig er konkurrencen på eksportmarkedet for juletræer blevet forøget, hvilket kræver kvalitetstræer. Da netop kvaliteten har været et svagt punkt ved 'tyrkerne', medvirker det, sammen med den forbedrede frøforsyning, at tyrkiske provenienser af nordmannsgran i dag ikke er særlig interessante for danske juletræproducenter.

Litteratur:

Larsen, J.B., Larsen, B.G. og Kromann, H.K. (1984): "Abies nordmanniana provenienser til pyntegrønt og juletræer". Det Forstlige Forsøgsvæsen Danmark. Bind 39, side 363-382.

Skov- og juletræsmaskiner

Egedal Plantemaskine type Hydromatic

med stor kapacitet til plantning af nåle- og løvtræer på mark, i skove og plantager. Er velegnet til plantning i gamle kulturer og stød.

Egedal Redskabsbærer type E4H

med lækstyring. Yderst velegnet til stabklipping, afskæring og ukrudtsprojning, rækkegodskning osv.

Egedal Plantemaskine type K

NYHED!

Ny generation af plantemaskine til plantning af juletræer og læhegn samt til skovrejsning. Er velegnet til plantning i dybdøplet jord. Nojagtig planteafstand ved hjælp af plantehjul. Det er muligt at plante i forband inden for det rækkeantal maskinen har. God arbejdstilling for plantøren samt stor kapacitet. Kraftige rulle-skær og planteskær.

Gør juletræsnetning til en leg...

Egedal Netmaskiner med brugervenlig betjening og optimale arbejdsforhold.

Egedal Netmaskiner type Net-Let

Netmaskiner der kan udbygges til næsten Deres behov. Standard monteret med Ø 25 - 34 - 45 cm kunststoftragte på drejbar konsol.

Egedal Plantemaskine type Euro

tilluktes en traktor eller lignende til drift af maskinens hydrauliske funktioner. Er standard monteret med 2 kunststoftragte Ø 25 og 34 cm eller Ø 34 og 45 cm.

Egedal Juletræsspidser

40, 50 eller 60 mm fræsediameter. Monteret med 220 V el-motor. Hurtig og effektiv afrejning af staben.

Vi har mange andre tilbud på skov- og juletræsudstyr, bl.a.:

Egedal Plantemaskine type JT,

Egedal Portaltraktor type EJ30H,

Egedal Håndtragte med nye kunststoftragte.

Egedal

MASKINFABRIK A/S

Torvegade 39 · DK-7160 Tørring

Telefon (+45) 75 80 20 22 · Telefax (+45) 75 80 20 33

www.egedal.dk e-mail: info@egedal.dk